

2. Для маргінала немає рамок, що обмежують форму здійснення його бажань. Відчуваючи потребу допомогти, зробити щось або підтримати когось, маргінал втілює своє бажання саме в той момент, який вважає найбільш для цього відповідним.

3. У сучасному суспільстві стосунки між людьми в основному побудовані на дотриманні умовностей певних соціально-психологічних ролей, на носінні своєрідних «масок», якими люди прикривають свої справжні думки й бажання, не дозволяючи їм вирватися назовні. У той же час маргінал перебуває виключно в злагоді зі своїми душевними пориваннями. Така щирість, у свою чергу, нерідко породжує конфлікти.

4. Як правило, маргінал персоналізує релігію, підганяючи її під себе, під свою «неповторну сутність», створюючи таким чином «індивідуальну» релігію на основі своєї особистої схильності.

Таким чином, маргінальна література є невід'ємною частиною літератури в цілому. Образ маргінального героя завжди існував і залишається одним з найбільш актуальних і сучасних, кожен раз вбираючи в себе характерні для тієї чи тієї епохи риси.

Література

1. Арбитр Г. П. Сатирикон. URL: <http://www.rulit.net/books/satirikon-read-228164-1.html> (дата звернення: 15.05.2021р.)

2. Феофанов К. А. Социальная маргинальность: характеристика основных концепций и подходов. Москва : Современник, 1987. 303 с.

СПЕЦИФІКА МОДЕЛЮВАННЯ ЖІНОЧИХ ОБРАЗІВ В ІСТОРИЧНОМУ РОМАНІ «ОСТАННЯ ПРИНЦЕСА КОРЕЇ» КВОН БЙОН

Колядич Анастасія

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Роман «Остання принцеса Кореї» Квон Бійон у корейському літературно-культурному просторі з'явився у 2009 році. У центрі твору – трагічна доля Докхе ончжу, останньої корейської принцеси династії Чосон. Як відомо, її життя довго перебувало на маргінесах історії. Квон Бійон поставила собі за мету розказати не тільки про біль і страждання Докхе, а повернути її ім'я історії.

Мета дослідження – проаналізувати засоби й прийоми, завдяки яким Квон Бійон вдалося створити цілісний образ принцеси Докхе ончжу.

Увага авторки твору зосередилася на психології жіночої особистості, узятій в широкому історичному контексті. За строкатим розмаїттям картин авторка бачить насамперед несумісність свободи жіночої особистості та пригноблювальної її деспотичної державності. Для письменниці Докхе ончжу – це дзеркало епохи, у якому відбилосся життя Кореї періоду японської окупації. Остання принцеса Кореї династії Чосон її вразила найбільше. Безперечною заслугою авторки роману є те, що свою героїню вона змальовує в контексті її доби, складної і драматичної. Уважний читач помітить оті історичні екскурси й роздуми авторки, які сприятимуть глибшому змалюванню образів твору, зокрема історичних постатей. Доля Кореї, боротьба за її незалежність тісно переплетена з долею кожного образу, але чи не найбільше – з образом Докхе ончжу.

Остання принцеса Кореї Докхе ончжу формувалася в умовах корейської культури. Її моральні орієнтири створило оточення, у якому вона народилася й жила. Безмежну любов батька, для якого дівчинка була сенсом життя, вона відчувала змалку, як і любов матері-наложниці. Розумна, талановита ончжу вміла все: вона в ранньому віці складала вірші, танцювала, малювала. Окрім усього, Докхе була ще й дуже кмітливою. Вона відчувала неправду й не хотіла її сприймати. Розкриваючи багатство та красу внутрішнього світу принцеси, авторка роману акцентує на її любові до квітів, трав, дерев, вона відчувала їхній запах, смак. Про життя поза стінами палацу дівчинка могла дізнатися під час

поїздки до школи й назад. Вона бачила вздовж дороги стомлених життям людей і готова була їм допомагати.

Психологічний стан своєї героїні авторка роману розкриває не тільки за допомогою внутрішніх, часто метафоризованих монологів, але засобом паралелізму, що допомагає передати настрій: «Безжальний час, ніби навмисно, ішов байдуже й повільно. Поступово весняний яскраво-зелений колір природи змінився на осінній – золотисто-коричневий» [1, с. 211].

Звертає тут на себе увагу й майстерно використана колористика. Письменниця часто використовує колір як спосіб вираження світобачення, відношення героїні до життя, її настрою, думок і переживань. Відсутність кольору або ж домінування сірого вказує на безжиттєвість світу, його безрадісність, у якому все штучне витіснило природне, і навпаки, кольорові описи пов'язані з простором природних людських стосунків.

Авторка роману, як добрий знавець людської психології, майстерно розкриває думки, почуття, переживання своєї героїні в особливо важкі для неї періоди. В активі Квон Бійон символічні образи дощу, після якого було «чисто та свіжо, а на обличчі Докхе з'являлася умиротворена посмішка». Також часто повторюваною є картина води з великою рибою, картина дощу, подана в розмові Докхе з Поксун у лікарні перед від'їздом на Батьківщину.

Удаючись до засобу художнього паралелізму, авторка в завершальному ліричному відступі визначить духовний модус трагічної долі Докхе: «Був погожий день з пронизливо синім небом, яке сяяло, аж засліплювало. Уперше з вуст Докхе не сходила щаслива усмішка. Вона народилася останньою принцесою династії Чосон, але не могла жити як принцеса. Вона була благородною особою, але всі її зреклися. Тепер на батьківщині починався її довгий шлях, наприкінці якого її чекала вічна свобода» [1, с. 334].

Квон Бійон вдалося реалізувати свій художній задум – розкрити долю жінки в надто трагічних її вимірах: розлука з рідною землею, невизнання її як останньої принцеси династії Чосон, бо незаконно народилася, втрата близьких і рідних, втрата любові.

Сюжетно-подієві та асоціативно-психологічні аспекти дали можливість авторці роману повернути Докхе ончжу не лише історії, а й психології, змодельовати образ корейської жінки нової доби, яка, незважаючи на складну життєву долю, зуміла пронести глибоке почуття любові до рідної землі, до батька, матері, до культури й мови свого народу. Поетизуючи підвищене почуття патріотизму своєї країни, Квон Бійон наголошує на трагізмі образу молодої жінки, насильно відстороненої від рідної землі, родини, спогади про яку гріють її душу й змушують стискатися та частіше битися її серце.

Важливу роль у розкритті психологічного стану героїв, зокрема принцеси Докхе ончжу, відіграють позасюжетні елементи, особливо описи: пейзажі, портрети для відтворення душевного стану героїв; ліричні відступи й роздуми, що допомагають глибше зрозуміти весь роман. Роман наповнений елементами символіки: образ води, риби, квітів, дерев, образ маминої шпильки для волосся тощо.

Внутрішня масштабність роману, його проникливий психологізм, послугування історичними фактами та історичними героями дають підстави вважати його історичним романом-хронікою. Авторка наділила свою героїню цілим комплектом стійких рис характеру, що зумовили тип поведінки людини, яка сповідує народну мораль, в основі якої добро, честь, благородність, відданість справі Батьківщини.

Жіночі образи роману – це художні моделі, які володіють певним набором цінностей, що тісно пов'язані між собою, взаємодоповнюють одна одну в процесі творення цілісної узагальненої картини життя Кореї періоду японської окупації. Вони виразно демонструють концепцію авторки та є її прагненням утвердити самоцінність людської особистості, а надто жіночої, удосконалити людину й суспільство, регламентувати поведінку жінок різних соціальних груп, сприяти гуманізації й демократизації їхньої свідомості за допомогою жіночих образів, які є акумуляторами події, носіями нових поглядів та ідей. Авторці роману вдалося створити незабутні жіночі портрети, подати їх з погляду сучасної жінки, письменниці в їх розвитку, акцентувати увагу читача

на основних аспектах жіночої долі: коханні, шлюбі, народженні дитини, а головне – на їхній свободі.

Художньо вмотивованими та переконливими в романі є й інші жіночі образи, пов'язані тематично й структурно з образом головної героїні. Це історичний образ матері Докхе ончжу Ян Квіін, її доньки принцеси Чхонхе, імператриці Мйонсон і служниці принцеси (наїн) Поксун. У змалюванні цих образів романістка послуговується насамперед авторською характеристикою, внутрішніми монологами, екскурсами в минуле, абстрактними та психологічними портретами, снами (образ імператриці), діалогами, художніми деталями, пейзажними картинами, колористикою. Домінуючим тут є засіб психологізму, який підсилює відтворювану концепцію особистості.

Отже, представлена в романі «Остання принцеса Кореї» Квон Бйон типологія жіночих образів заснована на загальнолюдських, гуманістичних, морально-етичних і національних духовних цінностях Кореї межі ХХ-ХХІ століть. Це жінка, у якій гармонійно поєднуються зовнішня та внутрішня краса, свобода й незалежність, непохитний патріотизм.

Література

1. Биен Квон. Последняя принцесса Кореи: роман / пер. с кор. Г. Н. Ли. Санкт-Петербург : Гиперион. 2017. 352 с.

2. Ким Н. Н., Хохлова Е. А. Эволюция социального положения женщин в Корее от традиционного общества к современному. URL: <https://publications.hse.ru/articles/161706084>

ОСОБЛИВОСТІ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ЧИТАННЯ КНИГ ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ У ВІЙСЬКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Легка Ярина

Інститут морально-психологічного забезпечення Національної академії
сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного